

SCENARIUSZ ZAJĘĆ JĘZYKA POLSKIEGO DLA KLAS 5

TEMAT ZAJĘĆ

„MÓJ PRZYJACIEL TECUMSEH" - CHARAKTERYSTYKA POSTACI

OPIS

Grupa wiekowa: uczniowie klasy V szkoły podstawowej

Czas realizacji: 45 minut (1 godz. lekcyjna)

Motywy literackim scenariusza zajęć jest lektura "Tecumseh" L. Okoń, Wydawnictwo Ibis 2022 r.

Książka dostępna [TUTAJ](#).

WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE Z PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

I Kształcenie literackie i kulturowe:

Uczeń zna wybrany utwór literatury polskiej oraz umie mówić o nim z wykorzystaniem potrzebnej terminologii.

Opowiada o wydarzeniach fabuły [...]; określa problematykę utworu, wskazuje w utworze bohaterów głównych [...] oraz określa ich cechy; charakteryzuje [...] bohaterów w czytanych utworach, określa doświadczenia bohaterów literackich; wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach; wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohatera

II Tworzenie wypowiedzi:

Uczeń uczestniczy w rozmowie na zadany temat.

Uczeń tworzy logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny. Uczeń tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: charakterystyka.

III Samokształcenie:

Uczeń doskonali ciche i głośne czytanie. Korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości, selekcjonuje informacje.

CELE OGÓLNE:

- dydaktyczny: charakteryzowanie bohatera literackiego, ukazanie jego postaw i emocji związanych z sytuacjami w utworze; rozwijanie zdolności postrzegania ważnych humanistycznych wartości; kształcenie w zakresie pisania dłuższych form wypowiedzi; rozwijanie umiejętności wystawiania się i wzbogacanie słownictwa;
- wychowawczy: kształtowanie postaw uczniów i budowanie ich systemu wartości odwołującego się do poszanowania wolności i godności wszystkich ludzi, ideałów braterstwa, przyjaźni;

CELE SZCZEGÓŁOWE:

Uczeń:

- zdobywa wiedzę związaną z bohaterami utworu również w kontekście historycznym;
- rozwija zdolność dostrzegania i rozumienia świata wartości: prawdy, dobra, przyjaźni, honoru i uczciwości; uświadamia sobie znaczenie postawy szacunku dla drugiego człowieka, niezależnie od panujących stereotypów, rozwija umiejętność kierowania się wartościami humanistycznymi i oceny bohatera literackiego;
- zapamiętuje informacje związane z Tecumsehem jako bohaterem powieściowym i historycznym, przyswaja wiedzę na temat walki rdzennych mieszkańców Ameryki o swoją wolność;
- dostrzega i rozumie różnice między fikcją literacką w powieści a historią;
- nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim postępowanie indiańskiego wodza;
- wyraża własną opinię o bohaterze literackim, uzasadnia ją argumentami;
- interpretuje fragmenty powieści i wnioskuje na ich podstawie o cechach bohatera;
- posługuje się słownictwem dotyczącym cech wyglądu, charakteru i usposobienia postaci;
- potrafi napisać charakterystykę postaci według przedstawionego planu.

CELE LEKCJI SFORMUŁOWANE W JĘZYKU UCZNIĄ:

- **wypowiesz się** na temat bohatera literackiego oraz jego przyjaciół i wrogów, abyś potrafił formułować własne opinie;
- **dowiesz się** o tym, czego dokonał Tecumseh w Ameryce Północnej, aby poznać sytuację Indian na przełomie XVIII i XIX wieku;
- **ocenisz** sytuację i zachowanie bohatera, żebyś zrozumiał jego postawę moralną;
- **napiszesz** charakterystykę Tecumseha, by doskonalić i rozwijać tę formę pisania.

METODY I FORMY PRACY:

- praca z tekstem literackim
- kierowana pogadanka
- praca w grupach

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

- Egzemplarze powieści pt. "Tecumseh" L. Okoń, Wydawnictwo Ibis 2022 r.

Książka dostępna [TUTAJ](#).

- Karta pracy nr 1. - ZAŁĄCZNIK 1
- Zdjęcie przedstawiające sławnego wodza Tecumseha - ZAŁĄCZNIK 2a i 2b
- Kartki ze słownictwem w KOPERTACH NR 1 - ZAŁĄCZNIK 3.
- Kartki z fragmentami powieści - ZAŁĄCZNIKI 4.1.-4.4.
- Kartki ze słownictwem w KOPERTACH NR 2 - ZAŁĄCZNIK 5.
- Odtwarzacz/komputer z dostępem do Internetu
- Pióropusze i inne rzeczy przyniesione przez dzieci

Przed lekcją dotyczącą charakterystyki wodza Indian należy:

- poprosić uczniów o przyniesienie „indiańskich pamiątek”, np. totemu, pióropusza, ew. stroju, zabawek z dzieciństwa związanych z Indianami;
- polecić uczniom zdobycie wiedzy o wodzu Indian Tecumsehu, (w Internecie, encyklopedii).

Warto podać linki do stron np.: [Wikipedia](#); [Superhistoria](#); [TVN](#).

PRZEBIEG ZAJĘĆ I Etap wstępny (10 minut).

Zadanie 1

Czynności nauczyciela

Nauczyciel wprowadza uczniów w tematykę zajęć, stosując formę kierowanej pogadanki. Zawiesza planszę ze zdjęciem Tecumseha - ZAŁĄCZNIK 2a i 2 b.

Zadaje pytania dotyczące tytułowego bohatera powieści Longina Okonia. Wyjaśnia trudniejsze kwestie.

Przypomnijcie sobie najważniejsze informacje, jakie zdobyliście z lektury i innych źródeł.

Porozmawiajmy o tytułowym bohaterze utworu. Przedstawmy go.

- **Kim jest Tecumseh (co oznacza jego imię)? W jakich czasach żył i gdzie mieszkał? Czy jest to tylko postać literacka?**
- **Do jakiego plemienia należy?**
- **W jakiej sytuacji znalazły się pierwsze plemiona w Ameryce Północnej?**
- **Do czego dąży Tecumseh? Czego pragnie?**
- **Czy według ciebie Tecumseh jest bohaterem pozytywnym i dlaczego?**

Czynności uczniów

Uczniowie biorą udział w kierowanej rozmowie, podając informacje ze źródeł (Internet, lektura powieści).

Uczniowie konfrontują odpowiedzi z nauczycielem i wypełniają KARTĘ PRACY NR 1. - ZAŁĄCZNIK NR 1

Tecumseh		
Pochodzenie:	Tecumseh jako postać historyczna:	Sytuacja, w jakiej się znalazł:
rdzenny mieszkaniec Ameryki Północnej z plemienia Szawanezów	<ul style="list-style-type: none">• żył w XVIII i XIX wieku• urodził się w 1768 r.• zmarł w 1813 roku• sławny indiański wódz polityk	najazd Amerykanów i Anglików na ziemie rdzennych mieszkańców Ameryki
Miejsce zamieszkania	Rodzina	
Ameryka Północna, tereny nad Wielkimi Jeziorami w dzisiejszym stanie Ohio	<ul style="list-style-type: none">- ojciec (zginął w bitwie pod Kanawha)- brat bliźniak Elskwatawa- siostra i jej syn Dobry Strzelec	

WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA

Uczniowie powinni wymienić Tecumseha jako bohatera, który istniał w historii. Imię Tecumseh w utworze zostało przetłumaczone jako Skacząca Puma, w źródłach też Puma Gotowa do Skoku lub Strzelająca/Spadająca Gwiazda.

Nauczyciel wyjaśnia, że Tecumseh był jednym z najstawniejszych wodzów walczących z białymi o wolność rdzennych mieszkańców Ameryki Północnej. Powieściowy bohater przyszedł na świat w 1700 roku, był bratem bliźniakiem Elskwatawy (inne imiona Prorok, Otwarte Drzwi). Jako jeden z ostatnich przywódców pierwszych plemion dążył do zjednoczenia plemion, które stopniowo musiały cofać się przed najeźdźcami i ustępować z bogatych terenów łowieckich.

Amerykanie i Anglicy, korzystając z nieświadomości i niewiedzy poszczególnych plemion, kupowali od nich ziemię za beczki, jednocześnie byli ze sobą skonfliktowani. Wyrzucali siłą rdzennych mieszkańców Ameryki z obszarów zamieszkiwanych przez nich od pokoleń.

Tecumseh – bohater historyczny urodził się około 1768 r. nad rzeką Mad, w dorzeczu rzeki Ohio. Zmarł w 1813 roku. Miał sześcioro rodzeństwa. Jego matka pochodziła z klanu Turtle, ojciec, Pukeshinwau był uznanym wojownikiem. Po śmierci ojca w bitwie nad rzeką Kanawha w 1774 r., Tecumseh został adoptowany przez wodza Shawnee o imieniu Blackfish z osady Old Chillicothe. Od tego czasu uczył się walki zbrojnej oraz oratorstwa. Tecumseh brał udział w wielu walkach przeciw Amerykanom, pierwszy raz około 1783 r.

[źródło: A. Szczepańska, Tecumseh – ostatni wódz, który zjednoczył Indian, na stronie: <https://superhistoria.pl/xix-wiek/46186/tecumseh-ostatni-wodz-ktory-zjednoczyl-indian.html>]

Powieściowy Tecumseh jest bystrym i przewidującym politykiem, mającym ogromne ambicje zjednoczenia Indian w jeden naród. Agituje za utworzeniem szerokiej konfederacji i podróżuje po Ameryce Północnej. Dzięki jego wysiłkom w zachodniej Indianie, u źródeł Tippecanoe River rozrasta się Miasto Wielkiego Ducha i powstaje zjednoczony Związek Oporu. Niestety gubernator Indiany William Harrison obawia się przymierza pierwszych plemion z Brytyjczykami, a stosunki między tymi ostatnimi a Amerykanami są wówczas napięte. Wyrusza więc z wojskiem na miasto, podczas gdy Tecumseh znajduje się w podróży do krainy Odżibwejów i Dakotów. Pozostawiony na straży Tippecanoe brat Tecumseha – Elskwatawa nie spełnia pokładanych w nim oczekiwań. Okazuje się współwinny klęski i śmierci swoich braci.

Warto zwrócić uczniom uwagę na to, że działania Tecumseha jako bohatera utworu w dużej mierze odzwierciedlają przebieg autentycznych zdarzeń rozgrywających się w Ameryce Północnej pod koniec XVIII wieku i na początku XIX wieku.

II Etap główny lekcji (30 minut)

Zadanie 1

Czynności nauczyciela

Nauczyciel przedstawia uczniom zasady tworzenia pisemnej formy wypowiedzi, jaką jest charakterystyka postaci. Dyktuje uczniom definicję i notatkę w formie planu, który dzieci zapisują w zeszytach.

WSKAZÓWKI DO NOTATKI

Wzór zapisu dla uczniów (w kolorze) z ustnymi objaśnieniami nauczyciela.

Charakterystyka postaci to dłuższa forma wypowiedzi pisemnej, w której szczegółowo opisujemy bohatera. Dzielimy ją na trzy części:

WSTĘP

Przedstawienie bohatera.

Nauczyciel ustnie objaśnia uczniom ten element. Mówi o pytaniach, na które trzeba sobie odpowiedzieć:

- kim jest bohater, w jakim jest wieku, gdzie mieszka, skąd pochodzi.
- dlaczego wybrałeś właśnie tego bohatera, jakie wrażenie na tobie wywarł, co zainteresowało cię w tej postaci, jaka szczególna cecha charakteru, osobowości; dlaczego chciałbyś się z nim zaprzyjaźnić.

ROZWINIĘCIE

1) Wygląd zewnętrzny

Nauczyciel wyjaśnia, że opisujemy tu dość szczegółowo elementy wyglądu, wzrost, sylwetkę, idąc od góry - twarz, kolor oczu i włosów, sposób ubierania się i strój bohatera, sposób mówienia i poruszania się.

2) Cechy charakteru i usposobienia

Nauczyciel tłumaczy, że w tej części charakterystyki analizujemy cechy bohatera na podstawie:

- bezpośrednich wypowiedzi narratora i innych postaci o bohaterze
- cytatów - fragmentów tekstu, w których narrator przedstawia sytuację z udziałem bohatera; w tym przypadku wyciągamy wniosek z postępowania bohatera i określamy cechę charakteru, usposobienia, intelektu, jaka ujawniła się w opisywanej sytuacji. Nauczyciel może przywołać przykład z powieści.

3) Stosunek bohatera do samego siebie, innych ludzi, ojczyzny, przyrody, wiary.

Nauczyciel podpowiada uczniom, że warto zastanowić się nad cechami bohatera w kontekście jego codziennego życia. Czy jest przyjaźnie nastawiony do ludzi i zwierząt? Czy jest to osoba religijna? Jakie wartości ceni najbardziej? Wódz pierwszych plemion szanuje tradycję i panujące w plemienu zwyczaje. Można zwrócić uwagę uczniów na elementy rytualne, np. palenie fajki pokoju, taniec wojenny, wiarę w Wielkiego Manitou). Uczniowie niech zastanowią się, jak zachowuje się Tecumseh wobec przyjaciół, a jak wobec najeźdźców.

ZAKOŃCZENIE

Moja ocena bohatera.

Nauczyciel objaśnia ten element charakterystyki. Uczeń może tu napisać o swoich odczuciach - czy podziwia postać i chciałby ją naśladować. Jaką opinię ma o postaci.

Zadanie 2

Czynności nauczyciela i uczniów

Nauczyciel zawiesza na tablicy duży portret Tecumseha. Poleca, by uczniowie dobrali się w czteroosobowe grupy (mogą połączyć ze sobą stoliki, aby mieć więcej miejsca). Każda grupa wybiera swojego lidera, który zrelacjonuje wyniki prac zespołu. Nauczyciel rozdaje liderom 4 KOPERTY NUMER 1 z rozsypankami wyrazowymi. Znajduje się w niej słownictwo dotyczące wyglądu wodza.

Nauczyciel wyjaśnia zasady – uczniowie mają pięć minut na wybór trzech najlepszych określeń z KOPERTY NR 1 pasujących do opisu postaci Tecumseha. Następnie liderzy grup odczytują głośno wybrane określenia i przypinają je do tablicy wokół zdjęcia.

ZAŁĄCZNIK NR 2a i 2 b i ZAŁĄCZNIK NR 3

KOPERTA NR 1 dla GRUPY 1

- twarz: piękna, brzydka, pociągła, o regularnych rysach, szczupła, wychudzona, okrągła, puciołowata, ogorztała od słońca, karnacja jaśniejsza niż u reszty rdzennych mieszkańców Ameryki, twarz szczerza, bródka, okulary
- czoło: wysokie, niskie
- nos: haczykowany, orli, piegowaty, zgrabny nos,

KOPERTA NR 1 dla GRUPY 2

- brwi krzaczaste, czarne, jasne
- oczy: szare, zielone, myślące, piwne, czarne, błyszczące, złe,
- wargi wydatne, drobne, wąskie
- włosy: blond, ciemne, kasztanowe, siwe, bujne, długie, krótkie, falujące, kręcone, potargane, opaska na włosach, starannie uczesane

KOPERTA NR 1 dla GRUPY 3

- wzrost: wysoki, niski, średni
- wiek: młody, stary, w średnim wieku, dojrzały, młodzieniec, muskularny, w wieku szkolnym,
- postawa: szlachetna, budzi podziw, budzi strach, przeraża swoim wyglądem
- silny, mizerny, niezgrabny, mocnej budowy ciała, muskularny

KOPERTA NR 1 dla GRUPY 4

- ubiór: pióropusz, marynarka, krawat, amulety, koraliki na szyi, kapelusz, kolczyki w uszach, strój ze skór zwierząt, bluza, szalik, spodnie, mokasyny na nogach
- porusza się cicho, jest szybki, sprawny, zręczny, niezdarnie stawia kroki

Zadanie 3

Czynności nauczyciela:

Nauczyciel daje liderom KOPERTY NR 2, ze słownictwem określającym charakter i usposobienie postaci oraz kartki z fragmentami powieści dla grup i poleceniami.

ZAŁĄCZNIKI NR 4.1.-4.4. i ZAŁĄCZNIK NR 5

GRUPA I

POLECENIE - GRUPA I

Przeczytajcie poniższy fragment powieści. Wybierzcie z KOPERTY NR 2 dwie cechy określające postawę Tecumseha, która ujawnia się w tym fragmencie. Odpowiedzcie na pytanie:

- Jak postąpił Tecumseh wobec Ryszarda Kosa?

FRAGMENT - GRUPA I - ZAŁĄCZNIK 4.1.

Tecumseh podniósł się ociężale i wyszedł z wigwamu, a za nim dwaj przybyli wojownicy. Wódz pochylił się nad noszami. Następnie pośpiesznie ukląkł i przyjrzał się twarzy rannego. Na skrwawiony i zsunięty na bok wampum nawet nie zerknął.

- Uff! - zawołał. - To Czerwone Serce! - Energicznie podniósł się i wbiegł do najbliższego wigwamu. Zbudził wojowników i wydał im pośpiesznie rozkazy. - Wnieście rannego do mego wigwamu. Będzie moim gościem. Dziwne są zrządzania Manitu.

Ułożono nieprzytomnego Kosa na grubej warstwie miękkich skór. Tecumseh usiadł obok niego i wskazał miejsce przybyłym.

Do chaty wszedł siwy jak mleko Indianin. Towarzyszący mu młody chłopak niósł skórzaną sakwę. Starzec schylił się nad rannym.

- To jest Czerwone Serce - powiedział Tecumseh. - Zawdzięczam mu życie. Musisz go uratować.

KOPERTA NR 2 DLA GRUPY I

uczciwy, władczy, serdeczny, uparty, wytrwały, szlachetny, pomocny, wierny przyjaciel,
gadatliwy, lękliwy, lekkomyślny, mądry, przewidujący

GRUPA II

POLECENIE - GRUPA II

Przeczytajcie poniższy fragment powieści. Wybierzcie z KOPERTY NR 2 słownictwo określające postawę Tecumseha, która ujawnia się w tym fragmencie.

FRAGMENT - GRUPA II - ZAŁĄCZNIK 4.2.

Elskwatawa z szyderczym uśmiechem sięgnął do kieszeni marynarskiego munduru i wydobył flaszkę. Wyjął korek i przytknął butelkę do ust. Ostry zapach alkoholu napełnił wigwam.

Przestań! – zawołał ostro Tecumseh. – Zabroniłem wojownikom Szawanezów pić ognistą wodę!

– Ty zabroniłeś? Hi, hi, hi – zarechotał na całe gardło Elskwatawa. – Nie jestem przecież twoim wojownikiem, lecz bratem.

Oczy Tecumseha zwęziły się z oburzenia. Szybkim ruchem wyrwał butelkę z rąk Elskwatawy i z całej mocy cisnął ją w kąt. Zadzwońiło rozbite szkło. Elskwatawa usiadł, policzki spłonęły mu purpurą, zacisnął pięści i wycedził:

– Tak przyjmujesz brata? Chcesz obrazić Elskwatawę?

– Nie. Chcę, aby nikt w wiosce Szawanezów nie pił ognistej wody. Nie pozwolę na to nikomu.

– Nawet mnie?

– Nawet tobie, bracie Elskwatawa.

KOPERTA NR 2 DLA GRUPY II

odpowiedzialny, fałszywy, serdeczny, opanowany, bystry, lękliwy, lekkomyślny, mądry, przewidujący, stanowczy, przeciwny rozpijaniu Indian, dwulicowy, odpowiedzialny, leniwy

GRUPA III

POLECENIE - GRUPA III

Przeczytajcie fragment powieści. Odpowiedzcie na pytania:

- Jaki jest plan Tecumseha?

- Jakie cechy wodza ujawniły się w tym fragmencie?

Wybierzcie odpowiednie słownictwo z KOPERTY NR 2

FRAGMENT - GRUPA III - ZAŁĄCZNIK 4.3.

– Bracia, Wielki Manitu stworzył słońce dla wszystkich ludzi. Ale [...] bladym twarzom wciąż wszystkiego mało. Bracia, biali pragną wypędzić plemiona Szawanezów [...] i wszystkie inne rody zamieszkujące tereny od jeziora Erie po Ohio [...]. A później, gdy po nas zostaną tylko zbeczeszczone kości zmarłych, zniszczą inne plemiona czerwonej rasy [...] i wszystkich, wszystkich! [...] To nasz kraj. Tu leżą prochy naszych dziadów, tu płynie nasze życie. Połączmy wszystkie ramiona czerwonoskórych braci. Jesteśmy jednym narodem. Zaniechajmy międzyplemiennych waśni, a zjednoczeni zwyciężymy białych.

Tecumseh mówił długo i gorąco. Jego piękna twarz i myślące oczy świeciły dumą, pewnością siebie i wiarą w zwycięstwo czerwonoskórych.

KOPERTA NR 2 DLA GRUPY III

mądry, głupi, dwulicowy, dumny, pewny siebie, wierzy w zwycięstwo, dobry przywódca, konsekwentny, odważny, honorowy, uczciwy, wymagający, władczy, hardy, skromny, fałszywy

GRUPA IV

POLECENIE - GRUPA IV

Przeczytajcie fragment powieści.

Z KOPERTY NR 2 wybierzcie słownictwo pasujące do postawy wodza ujawniającej się w tym fragmencie

FRAGMENT - GRUPA IV - ZAŁĄCZNIK 4.4.

Tecumseh [...] zwrócił się do Harrisona:

– Przybyliśmy tu z Tippecanoe z własnej woli. Niesiemy białym pokój, przyjaźń i braterstwo. Jeżeli bladym twarzom to nie odpowiada, odchodzimy.

– Nigdzie stąd nie wyjdziecie! – ryknął kapitan Perry i stanął w drzwiach.

Z pochwy wydobył szablę.

– Aresztować czerwonych dzikusów! – zawtórował basem major Dawis.

– Pod ścianę i w łeb! – huknął Johann Gunter.

Indianie stali nieporuszeni. Jedynie Tecumseh zaciął wargi, a przez jego czarne źrenice przebiegły błyski wściekłości. Opanował się jednak. Gdy zaczął mówić, głos jego brzmiał spokojnie i mocno:

– Kto nie umie poszanować poselstwa innego narodu i własny wigwam zamienia w dom zdrady i fałszu, nie może być uważany za człowieka, lecz za dzikusa. Kto bez zgody naczelnego wodza podejmuje jakiegokolwiek kroki, nie może przewodzić wojownikom. Dziwne zwyczaje panują w kraju Długich Noży...

Oficerowie zawrzeli. Harrison powstał, gestem uciszył zebranych, a Tecumsehowi polecił mówić dalej.

– Wodzowie Związku Oporu przynieśli do Vincennes wampumy pokoju i przyjaźni. Jeśli blade twarze chcą mimo to uwięzić Tecumseha i jego wodzów, jesteśmy gotowi. Czekamy na decyzję gubernatora.

KOPERTA NR 2 DLA GRUPY IV

niecierpliwy, władczy, opanowany, fałszywy, zdecydowany, zachowuje spokój, krzykliwy, ma szacunek dla wrogów, pragnie przyjaźni i braterstwa, lekkomyślny, bezradny, pokojowo nastawiony, odważny, pełen męstwa, nierozważny, lękliwy

Etap podsumowujący

Liderzy grup relacjonują wyniki wspólnej pracy. Uczniowie wpisują wybrane słownictwo do zeszytów. Nauczyciel zadaje uczniom zadanie domowe – Mój przyjaciel Tecumseh. Charakterystyka postaci. Przypomina uczniom, by zwrócili uwagę na: stosunek Tecumseha do siebie, do przyjaciół i najeźdźców. Poleca przeczytanie innych fragmentów powieści potrzebnych do charakterystyki Tecumseha – wypowiedzi bohaterów na jego temat, sytuacji, w których ujawniają się cechy jego charakteru i usposobienia.

Podczas przerwy lekcyjnej nauczyciel proponuje uczniom odtańczenie tańca szamańskiego.

Uczniowie wykonują taniec pierwszych plemion w takt piosenki (np. El Condor Pasa - Paul Simon & Garfunkel).

Dzieci mogą ubrać się w przyniesione ze sobą pióropusze, kolorowe, szerokie opaski na włosy. Mogą wybijać takt kołatkami lub przyniesionymi ze sobą bębenkami i wydawać okrzyki.

Scenariusz opracowała:

Agnieszka Nożyńska-Demianiuk

Szukaj na Facebooku

Tecumseh

informacje

wygląd zewnętrzny

znajomi

cechy charakteru

rodzina

postawa i relacje

Załącznik nr 1

WIZYTÓWKA TECUMSEHA

Tecumseh		
Pochodzenie:	Tecumseh jako postać historyczna:	Sytuacja, w jakiej się znalazł:
Miejsce zamieszkania	Rodzina	

Załącznik nr 2a

PORTRET TECUMSEHA

Źródło ilustracji: Shutterstock - Morphart Creation

Załącznik nr 2b

PORTRET TECUMSEHA

Załącznik nr 3

KOPERTY NR 1 ZE SŁOWNICTWEM

KOPERTA NR 1 dla GRUPY 1

- twarz: piękna, brzydka, pociągła, o regularnych rysach, szczupła, wychudzona, okrągła, puciołowata, ogorzała od słońca, karnacja jaśniejsza niż u reszty rdzennych mieszkańców Ameryki, twarz szczerą, bródka, okulary
- czoło: wysokie, niskie
- nos: haczykowaty, orli, piegowaty, zgrabny nos,

KOPERTA NR 1 dla GRUPY 2

- brwi krzaczaste, czarne, jasne
- oczy: szare, zielone, myślące, piwne, czarne, błyszczące, złe,
- wargi wydatne, drobne, wąskie
- włosy: blond, ciemne, kasztanowe, siwe, bujne, długie, krótkie, falujące, kręcone, potargane, opaska na włosach, starannie uczesane

KOPERTA NR 1 dla GRUPY 3

- wzrost: wysoki, niski, średni
- wiek: młody, stary, w średnim wieku, dojrzały, młodzieniec, muskularny, w wieku szkolnym,
- postawa: szlachetna, budzi podziw, budzi strach, przeraża swoim wyglądem
- silny, mizerny, niezgrabny, mocnej budowy ciała, muskularny

KOPERTA NR 1 dla GRUPY 4

- ubiór: pióropuszczyk, marynarka, krawat, amulety, koraliki na szyi, kapelusz, kolczyki w uszach, strój ze skór zwierząt, bluza, szalik, spodnie, mokasyny na nogach
- porusza się cicho, jest szybki, sprawny, zręczny, niezdarnie stawia kroki

Załącznik nr 4.1.

Fragm. powieści "Tecumseh" L. Okoń, Wydawnictwo Ibis 2022 r. s. 55
Książka dostępna [TUTAJ](#).

Tecumseh podniósł się ociężale i wyszedł z wigwamu, a za nim dwaj przybyli wojownicy. Wódz pochylił się nad noszami.

Następnie pośpiesznie ukląkł i przyjrzał się twarzy rannego. Na skrwawiony i zsunięty na bok wampum nawet nie zerknął.

– Uff! – zawołał. – To Czerwone Serce! – Energicznie podniósł się i wbiegł do najbliższego wigwamu. Zbudził wojowników i wydał im pośpiesznie rozkazy. – Wnieście rannego do mego wigwamu. Będzie moim gościem. Dziwne są zrządzenia Manitu. Ułożono nieprzytomnego Kosa na grubej warstwie miękkich skór. Tecumseh usiadł obok niego i wskazał miejsce przybyłym. Do chaty wszedł siwy jak mleko Indianin. Towarzyszący mu młody chłopak niósł skórzaną sakwę. Starzec schylił się nad rannym.

– To jest Czerwone Serce – powiedział Tecumseh. –
Zawdzięczam mu życie. Musisz go uratować.

Załącznik nr 4.2.

Fragment powieści "Tecumseh" L. Okoń, Wydawnictwo Ibis 2022 r. s. 64
Książka dostępna [TUTAJ](#).

[Elskwatawa] z szyderczym uśmiechem sięgnął do kieszeni marynarskiego munduru i wydobył flaszkę. Wyjął korek i przytknął butelkę do ust. Ostry zapach alkoholu napęłnił wigwam.

Przestań! – zawołał ostro Tecumseh. – Zabroniłem wojownikom Szawanezów pić ognistą wodę!

– Ty zabroniłeś? Hi, hi, hi – zarechotał na całe gardło

Elskwatawa. – Nie jestem przecież twoim wojownikiem, lecz bratem.

Oczy Tecumseha zwężyły się z oburzenia. Szybkim ruchem wyrwał butelkę z rąk Elskwatawy i z całej mocy cisnął ją w kąt. Zadzwonilo rozbite szkło. Elskwatawa usiadł, policzki spłonęły mu purpurą, zacisnął pięści i wycedził:

– Tak przyjmujesz brata? Chcesz obrazić Elskwatawę?

– Nie. Chcę, aby nikt w wiosce Szawanezów nie pił ognistej wody. Nie pozwolę na to nikomu.

– Nawet mnie?

– Nawet tobie, bracie Elskwatawa.

Załącznik nr 4.3.

Fragment powieści "Tecumseh" L. Okoń, Wydawnictwo Ibis 2022 r. s. 67
Książka dostępna [TUTAJ](#).

- Bracia, Wielki Manitu stworzył słońce dla wszystkich ludzi. Ale [...] bladym twarzom wciąż wszystkiego mało. Bracia, biali pragną wypędzić plemiona Szawanezów [...] i wszystkie inne rody zamieszkujące tereny od jeziora Erie po Ohio [...]. A później, gdy po nas zostaną tylko zbezczeszczone kości zmarłych, zniszczą inne plemiona czerwonej rasy [...] i wszystkich, wszystkich! [...] To nasz kraj. Tu leżą prochy naszych dziadów, tu płynie nasze życie. Połączmy wszystkie ramiona czerwonoskórych braci. Jesteśmy jednym narodem. Zaniechajmy międzyplemiennych waśni, a zjednoczeni zwyciężymy białych. Tecumseh mówił długo i gorąco. Jego piękna twarz i myślące oczy świeciły dumą, pewnością siebie i wiarą w zwycięstwo czerwonoskórych.

Załącznik nr 4.4.

Fragment powieści "Tecumseh" L. Okoń, Wydawnictwo Ibis 2022 r. s. 144
Książka dostępna [TUTAJ](#).

Tecumseh [...] zwrócił się do Harrisona:

– Przybyliśmy tu z Tippecanoe z własnej woli. Niesiemy białym pokój, przyjaźń i braterstwo. Jeżeli bladym twarzom to nie odpowiada, odchodzimy.

– Nigdzie stąd nie wyjdziecie! – ryknął kapitan Perry i stanął w drzwiach.

Z pochwy wy dobył szablę.

– Aresztować czerwonych dzikusów! – zawtórował basem major Dawis.

– Pod ścianę i w łeb! – huknął Johann Gunter.

Indianie stali nieporuszeni. Jedynie Tecumseh zaciął wargi, a przez jego czarne źrenice przebiegły błyski wściekłości. Opanował się jednak. Gdy zaczął mówić, głos jego brzmiał spokojnie i mocno:

– Kto nie umie poszanować poselstwa innego narodu i własny wigwam zamienia w dom zdrady i fałszu, nie może być uważany za człowieka, lecz za dzikusa. Kto bez zgody naczelnego wodza podejmuje jakiegokolwiek kroki, nie może przewodzić wojownikom. Dziwne zwyczaje panują w kraju Długich Noży...

Oficerowie zawrzeli. Harrison powstał, gestem uciszył zebranych, a Tecumsehowi polecił mówić dalej.

– Wodzowie Związku Oporu przynieśli do Vincennes wampumy pokoju i przyjaźni. Jeśli blade twarze chcą mimo to uwięzić Tecumseha i jego wodzów, jesteśmy gotowi. Czekamy na decyzję gubernatora.

Załącznik nr 5

KOPERTY NR 2 ZE SŁOWNICTWEM

KOPERTA NR 2 DLA GRUPY I

uczciwy, władczy, serdeczny, uparty, wytrwały, szlachetny, pomocny, wierny przyjaciel, gadatliwy, lękliwy, lekkomyślny, mądry, przewidujący

KOPERTA NR 2 DLA GRUPY II

odpowiedzialny, fałszywy, serdeczny, opanowany, bystry, lękliwy, lekkomyślny, mądry, przewidujący, stanowczy, przeciwny rozpijaniu Indian, dwulicowy, odpowiedzialny, leniwy

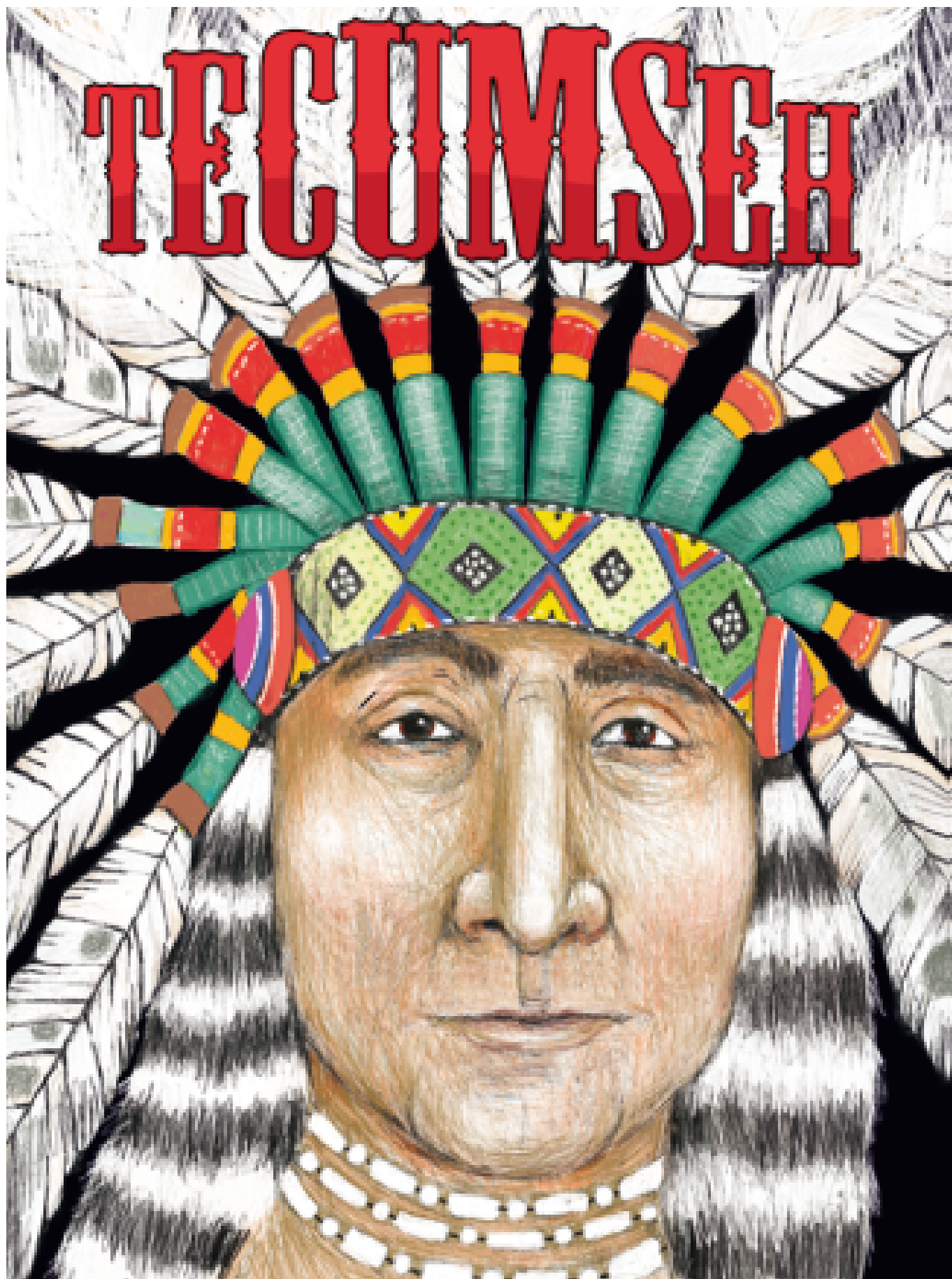
KOPERTA NR 2 DLA GRUPY III

mądry, głupi, dwulicowy, dumny, pewny siebie, wierzy w zwycięstwo, dobry przywódca, konsekwentny, odważny, honorowy, uczciwy, wymagający, władczy, hardy, skromny, fałszywy

KOPERTA NR 2 DLA GRUPY IV

niecierpliwy, władczy, opanowany, fałszywy, zdecydowany, zachowuje spokój, krzykliwy, ma szacunek dla wrogów, pragnie przyjaźni i braterstwa, lekkomyślny, bezradny, pokojowo nastawiony, odważny, pełen męstwa, nierozważny, lękliwy

TECUMSEH

FORMAT

A5

OPRAWA

TWARDA

IŁOŚĆ STRON

200

CENA SPECJALNA

27,90

**KSIĘGARNIA
TULISZKÓW**

KSIĘGARNIA I HURTOWNIA TANIEJ KSIĄŻKI
www.ksiegarnia-tuliskow.pl

